

Lausunto tarkastusvaliokunnan arviointikertomuksesta vuodelta 2018

261/02.06.01/2018

LIIKV 27.08.2019 § 34

Lisätiedot:

sivistystoimenjohtaja Heidi Backman, puh. 050 566 8800
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Arvioinnin tulokset esitetään arviointikertomuksessa. Tarkastusvaliokunta hyväksyi ja allekirjoitti arviointikertomuksensa vuodelta 2018 16.5.2019 (§ 46) ja saattoi sen kaupunginvaltuuston tiedoksi 17.6.2019 (§ 35).

Kaupunginvaltuusto pyytää valiokunnilta vastauksia tarkastusvaliokunnan kysymyksiin. Kaupunginhallitus kokoaa sen jälkeen koko kaupungin toimintaa koskevan lausunnon. Tarkastusvaliokunnan hyväksymä arviointikertomus vuodelta 2018 on **liitteenä**.

Tarkastusvaliokunta on käsitellyt kertomuksessaan myös edellisen vuoden (2017) kertomuksen sekä valiokuntien ja kaupunginhallituksen vastineet siitä:

- Tarkastusvaliokunta pyytää, että sen toivomus oppilaiden kotikunnan ottamisesta taustamuuttujaksi THL:n kansalliseen kouluterveyskyselyyn nostettaisiin esiin pääkaupunkiseudun yhteisessä koulukyselytyöryhmässä. Tämän johdosta todetaan, että näin tehtiin vuonna 2017 - mutta valitettavasti tuloksetta.
- Tarkastusvaliokunta esitti huomioita kaupungin kaksikielisyysohjelmasta, joka koskee myös sivistystoimintaa. Sivistystoimi on työskennellyt aktiivisesti kaupungin vuosien 2015 - 2017 kaksikielisyysohjelman mukaisesti myös tämän ajanjakson jälkeen sekä kehittänyt toimintaa edelleen. Esimerkkinä mainittakoon, että sivistystoimi on erityisesti tehnyt yhteistyötä seudullisten ja kansallisten viranomaisten kanssa taatakseen kaksikieliset oppilashuolto- ja hoitopalvelut perheille, lapsille ja nuorille tulevan sote-uudistuksen yhteydessä. Nykyisten talousarviotavoitteiden mukaan sivistystoimen oma kaksikielisyysohjelma päivitetään vuoden 2019 kuluessa. Tämä ohjelma olisi hyvä nähdä osana koko kaupungin kaksikielisyysohjelmaa.

Tarkastusvaliokunnan arvioinnin painopistealueena vuonna 2018 oli yleishallinto ja vapaa-aikatoiminta (s. 6-9). Vapaa-aikatoiminnan osalta tarkastusvaliokunta toivoo vastinetta nuorisotoiminnan väistötiloista, ehkäisevästä päihdetyöstä sekä kansalaisopiston kurssitarjonnasta ja sen rahoituksesta:

- Tarkastusvaliokunta toteaa (s. 6), että nuorisotalo on jouduttu sulkemaan rakennuksen kosteus- ja mikrobivaurioiden takia. Toiminta ja henkilökunta ovat joutuneet toimimaan väistötiloissa, jotka eivät ole

mahdollistaneet täysipainoista toimintaa. Varhaiskasvatus- ja opetusvaliokunnat ovat molemmat edellyttäneet asian pikaista ratkaisemista. Nuorisotalon saneerauksen hankesuunnittelua on tehty vuonna 2018 yhteistyössä yhdyskuntatoimen kanssa. Nuorisotalo on esimerkiksi merkitty suojelukohde, mikä asettaa vaatimuksia saneeraukselle. Varhaiskasvatus- ja opetusvaliokunnat ovat molemmat edellyttäneet asian pikaista ratkaisemista. Tarkastusvaliokunta pitää tärkeänä, että nuorisotoimelle osoitetaan pikaisesti tarkoituksenmukainen väistötila.

Nuorisopalveluiden nuorisotila sijaitsee tällä hetkellä kaupunginkirjaston entisessä lehtilukusalissa. Tila on toimintaan nähden riittämätön, mutta vapaita kaupungin omistuksessa olevia kiinteistöjä on niukasti. Kevään aikana käynnistettiin neuvottelut kauppakeskus Granin kanssa mahdollisesti vapaana olevista toimitiloista ja niiden vuokratasosta. Neuvottelut ovat edelleen kesken. Nuorisopalvelut tekee jatkuvaa yhteistyötä oppilaitosten ja paikallisyhdistysten kanssa, jotta nuorille löytyisi vapaa-aikapalveluja ja mielekästä tekemistä. Tilan puutteeseen, esim. musiikin harrastaminen, tulisi löytää ratkaisu.

- Tarkastusvaliokunta toteaa (s. 6), että kulttuurivaliokunta on antanut lausunnon sosiaali- ja terveystieteiden valtuutetuille koskien Kauniaisten ehkäisevän päihdetyön ohjelmaa vuosille 2018-2022. Kulttuuripalvelut kannustaa kuntalaisia terveellisiin elämäntapoihin yleisesti ja toimii yhteistyössä paikallisten seurojen ja palvelutarjoajien sekä kaupungin eri hallintokuntien kanssa siten, että ehkäisevän päihdetyön ohjelmaa toteutetaan yhdessä. Kulttuurivaliokunta toteaa myös, että vapaa-ajan avustuksia myönnettäessä ehkäisevä päihdetyö huomioidaan ja Kauniaisissa nuorten toimintaan liittyviä yhteisöjä kannustetaan huolehtimaan ehkäisevästä päihdetyöstä. Opastusta ja tukea annetaan tarvittaessa tapauskohtaisesti. Tarkastusvaliokunta pitää hyvänä kulttuurivaliokunnan kannanottoa, että avustuksissa otetaan huomioon ehkäisevä päihdetyö. Tarkastusvaliokunta lisäksi suosittelee poikkihallinnollisen viranomaisyhteistyön lisäämistä ehkäisevän päihdetyön tehostamiseksi.

Kulttuuri- ja vapaa-aika toimen avustusperusteissa on toiminta-avustuksia haettaessa kirjattu vaatimus, jonka mukaan yhteisöjen tulee toimittaa selvitys toimenpiteistä, joilla he sitoutuvat päihdeettömyyden ja savuttomaan toimintaan. Valtakunnallisesti ja seudullisesti selvitetään myös mahdollisen ns. Islannin mallin soveltamista joiltakin osin ehkäisevän työn ja harrastustoiminnan välimaastoon. Yhteistyö on Kauniaisissa poikkihallinnollista toimintaa sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä sivistystoimen välillä. Kaupunginjohtajan v. 2011 asettama terveyden- ja hyvinvoinnin johtaminen -työryhmä (Tejo) jatkaa edelleen tehtävänsään toimia poikkihallinnollisena foorumina hyvinvoinnin edistämiseksi ja vastaa mm. kaupungin hyvinvointikertomuksen laatimisesta. Hyvinvointiin liittyviä asioita käsitellään myös edelleen toimialoittain ja esim. opetustointien, varhaiskasvatuksen ja vapaa-aikapalveluiden yhteisiä asioita käsitellään viikoittain sivistystoimen johtoryhmässä.

- Tarkastusvaliokunta (s. 7-8) pitää erittäin positiivisena kansalaisopiston kurssilaisten ja tuntimäärän kasvua viime vuosien aikana ja toteaa, että kansalaisopiston toiminta tukee hyvin kaupungin asukkaiden fyysistä ja henkistä hyvinvointia. Kansalaisopiston kurssitarjonta houkuttelee kun-

talaisia kaikista ikäryhmistä. Valtionosuuksien osuus kokonaisbudjetista on valitettavasti alentunut merkittävästi viimeisten vuosien aikana.

Kansalaisopiston kurssimaksujen osuus toimintamenoista on noussut 19 prosenttiyksikköä vuodesta 2010 vuoteen 2018 (35 %), eli 90 000 eurosta 327 000 euroon. Noin kolmasosa tästä liittyy kurssimaksujen korotukseen ja loppuosuus aiheutuu kurssilaisten määrän kasvusta. Kansalaisopiston kurssilaisten määrä on em. vuosina noussut 3 461 kurssilaisesta 9 591 kurssilaiseen. Merkittävä tekijä on ollut ohjatun liikunnan siirto liikuntapalveluista kansalaisopistoon. Kurssimaksujen korotukset ovat osaltaan liittyneet vuonna 2010 sekä 2015 tehtyihin kaupungin budjettileikkauksiin ja niiden korjausliikkeisiin sekä indeksikorotuksiin.

Valtionosuudet ovat vuosien 2010 ja 2018 välillä laskeneet 7 000 euroa, mutta ilman ohjatun liikunnan siirtoa laskennallinen vaikutus olisi ollut noin 30 000 euron luokkaa. Valtionosuudet ovat olleet jäädytettyjä usean vuoden ajan eikä kansalaisopisto ole näin saanut toimintaa vastaavaa valtionavustusta. Toisaalta toiminnan jatkuva kasvu on mahdollistanut sen, että valtionosuudet eivät kaikesta huolimatta ole vähentyneet sen enempää.

Käyttäjien eli kurssilaisten tarpeet ja ehdotukset otetaan jatkuvasti huomioon ja uusien kurssien perustamiseen on erittäin matala kynnyks.

Sivistystoimenjohtaja:

Valiokunta merkitsee tarkastusvaliokunnan arviointikertomuksen vuodelta 2018 tiedoksi ja antaa omalta osaltaan lausunnon kaupunginhallitukselle jatkokäsittelyä varten.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.